

HET BESTE UIT
TWEE WERELDEN

Ouderenzorg wordt gemeenschapszorg

NUSANTARA OP VLEUGELS

DOOR PETER HUIJS • FOTO JESSICA ANTHONIO

Het gesprek met Rémy Benjamins en Marja van der Linde begon met een simpele vraag: Waar staat Nusantara in 2017? Maar al gauw knettert het van ideeën en dynamiek over wat de organisatie binnen de Indo-gemeenschap kan betekenen, en het is klip en klaar dat zij nog maar net begonnen zijn. Het plan achter Nusantara 2.0.

We schreven eerder over internationale belangstelling voor de cultuurspecifieke expertise van Nusantara. Met de Republiek Indonesia is bijvoorbeeld een uitwisselingsprogramma in voorbereiding. Maar ook dichterbij huis moet de hand aan de ploeg. Want Nusantara wil al veel eerder dan in het verpleeghuis beginnen haar kennis en kunde aan de Indo-gemeenschap ter beschikking te stellen.

Marja van der Linde: 'Onze organisatie is gezond, dus is onze basis in orde. We merken dat onze inspanningen van de laatste jaren vrucht hebben afgeworpen. Vanaf 2014 hebben we de transitie doorgevoerd van verzorgingshuis naar verpleeghuis. We stralen een nieuw elan uit, we communiceren op een nieuw niveau, online en met onze publicaties, en in het veld is wel opgemerkt dat het goed gaat. Nu is uit onze intramurale zorg wel bekend dat

mensen van onze doelgroepen niet graag het stempel willen hebben zorg nodig te hebben of ziek te zijn. Traditioneel blijft dat binnen de familie; familieleden zijn vaak belast met de zorg. Ze kunnen dat echter lang niet altijd aan. Maar zelfs als we de ouderen dan uitnodigen om te komen of om hun zorgen te delen, gaat dat niet zomaar. Eerst zeggen ze nog: "Het spijt me, maar ik kan niet", want zij willen niet tot last zijn. Daarom moeten we zeggen: "Maar we wachten op u!" Dan ervaren zij het als onbeleefd om niet te verschijnen. Dan komt iedereen en geniet iedereen ook. We hebben geleerd dat de mensen eerst vertrouwen willen hebben. Met wie zit ik aan tafel? Wat is dat voor iemand? En dan blijkt dat achter hun vraag vaak een andere, diepere vraag schuilt. Op die echte vraag kunnen wij inspelen.'

Rémy: 'In de Indische grootfamilie zijn het de kinderen die zorgen voor de ouderen. Maar we weten ook dat de kinderen verwesterd zijn, en als het zwaar en ingewikkeld wordt, durven zij vaak niet te zeggen dat ze het niet aankunnen of niet willen. We willen die spanningen weghalen, of in ieder geval verminderen.'

Marja: 'Ook wil Nusantara thuis en in de wijk een grotere rol spelen in de psychiatrische

ouderenzorg. We zijn bekend met deze tak van de gezondheidszorg. We hebben goede sociaal verpleegkundigen en een dito psycholoog in dienst. Dat is belangrijk, omdat je nu toch bij veel mensen van onze doelgroep ziet dat het verleden terugkomt. Ervaringen uit de oorlog bij de alleroudsten, die toen nog jong waren, of zelfs kinderen. De beangstigende Bersiap-periode die weer boven komt. Het is goed dat daar nu ruimte voor is. Er is ontvankelijkheid voor, er is erkenning. Zelfs op regeringsniveau is men nu bezig met een grootscheeps onderzoek naar dat verleden, de periode van de dekolonisatie.'

Het belang van gemeenschappen

Marja gaat verder: 'Ondertussen breiden we uit naar vijf gebieden: Arnhem, Amsterdam, Haarlem, Den Haag en Eindhoven, waarover we in een vorige *Moesson* bijvoorbeeld een reportage met Buitenzorg in Eindhoven hadden. Maar het is niet zo van: "Tadaa... hier komt Nusantara!" We willen niets overnemen, we gaan in op de vraag die wordt gesteld. Waar we goed in zijn, is juist zorgen wegnemen. We hebben een heel apparaat vol kennis en kunde dat er is om start ups, of Indische gemeenschappen die al langer bezig zijn, te ontzorgen. Samen kijken

we naar waar we eventueel kunnen aanhaken. En die vragen komen overal vandaan, Den Haag, Utrecht, Vlissingen, Zeeland, men weet ons te vinden. Het stelt ons voor de uitdaging: Wat kunnen we aan? Want het is essentieel om waar je komt steeds dezelfde kwaliteit te leveren. Doe je dat niet, dan keert zich dat onmiddellijk tegen je. Dan ben je zo je goeie naam kwijt.'

Rémy Benjamins komt terug op de vraag achter de vraag. 'Die achterliggende vraag is er soms ook bij de organisaties die ons benaderen. Je kunt bijvoorbeeld een keer samen koffie drinken, of over elkaars organisatie spreken. Maar het kan ook leiden tot iets concreets, dat degene met wie je praat zich bijvoorbeeld afvraagt hoe hij de mensen kan bereiken. Hij weet wel dat er bij die doelgroep iets wringt, maar weet niet hoe dat boven water te krijgen. Het goed is dat je weet dat er achter de vraag een dringender vraag sluimert, maar je moet wel iets regelen om die naar boven te halen.

Daarom werken we steeds met mensen die kwartiermaker kunnen zijn. Zo heb ik in Dordrecht net Vera Andreas van Toko Yvon ontmoet. Geweldige vrouw: zij organiseert allerlei

'EEN INFORMATIEVE MIDDAG MISSCHIEN WAARBIJ JONG EN OUD PRATEN OVER HET ALS "INDO OUDER WORDEN" EN DAN AANGEVULD MET WAT HEN BEZIGHOUDT, BIJVOORBEELD OP HET GEBIED VAN ZORG. DAT LIJKT ME GEWELDIG'.

Indische evenementen en ze kent zo'n beetje de hele Indo-gemeenschap van Dordrecht en omstreken. Dat komt ook omdat ze de toko van haar ouders heeft overgenomen; zij was als kind al in die toko en heeft dus generaties Indo's voorbij zien komen! Zo'n ontmoeting is natuurlijk een geschenk uit de hemel; ik weet bijna zeker dat we met haar tot samenwerking zullen komen: een informatieve middag misschien waarbij jong en oud praten over het als "Indo ouder worden" en dan aangevuld met wat hen bezighoudt, bijvoorbeeld op het gebied van zorg. Dat lijkt me geweldig. En wanneer Nusantara dan daarna iets kan opstarten, is de gemeenschap weer een stap verder.

Marja: 'Het hoeft ook niet alleen maar over trauma's te gaan. Het kan ook de administratie zijn die men niet meer aankan. De formulieren, het regelen van de jaargave, de rest van de belastingen. De mensen zitten soms met de handen in het haar. Ze willen de kinderen er niet mee belasten, en laten dan alles maar liggen, maar al met al kan het tot grote problemen leiden. Als Nusantara kunnen we dan hulp bieden. Via ons Zeni-project kunnen we snel een vooruitgeschoven post in de regio neerzetten, omdat we de kennis in huis hebben en de infrastructuur op orde is.'

Marja van der Linde legt uit dat Zeni (genie) staat voor het allerbeste. Niet alleen zorg op maat, maar ook aandacht op maat, voor iedere soort maatschappelijke problematiek. Een nieuwe Zeni-post werkt altijd met de mensen uit de eigen omgeving; dat is het meest vertrouwd. De kennis en de kunde van Zeni brengt ook met zich mee dat mensen zich erkend voelen en dat hun achtergrond, wat ze meegemaakt hebben, het leed dat ze zagen, herkend en begrepen wordt.

Rémy Benjamins knikt instemmend: 'Ze zeggen dan: "U begrijpt toch wel, mijnheer..."', en ze weten dat jij weet dat zij die flashback hebben, hoe ze tot aan hun enkels in het bloed

van anderen stonden, en wat dat betekent, hoe diep zich dat heeft ingeëst.'

Een ander schrijnende zaak is vaak de opkomende eenzaamheid.

'Dat is een heel punt', beaamt Benjamins.

'Ik sprak gisteren mensen, toevallig weer van een andere toko, die vertelden over een ouder echtpaar dat steeds bij hun eten kwam halen. Toen de vrouw nog leefde, kwamen zij minstens één keer in de week, maar nadat zij overleden is, werd dat allengs minder, en nu zien ze hem helemaal niet meer. Dus die man is aan het vereenzamen, hij komt misschien wel helemaal de straat niet meer op. Als we juist vanuit de communities dat soort dingen kunnen signaleren en er ook iets aan doen, betekenen we echt iets voor die mensen. En let erop, geen onderwerp is te klein. Want achter iedere vraag ligt misschien die andere vraag, waar het om gaat.

Weet je, Indisch Nederland is eigenlijk heel erg versnipperd en verdeeld. Niet in de zin van geruzie, maar het zijn allemaal eigen clubjes.

BEZOEK ONZE VOLLEDIG VERNIEUWDE SITE: WWW.NUSANTARA.NL

Toch zijn juist zij, deze kleine groepen, enorm belangrijk. Zij vormen onze gateway naar die mensen die onze expertise misschien nodig hebben. In die zin is dit ook een oproep aan alle Indische gemeenschappen: zijn er vragen over cultuurspecifieke zorg, of hoe bepaalde problemen te tackelen, bel ons en we komen langs en we bezien samen wat we kunnen doen. Wij nemen zichtbare concrete stappen die voor de mensen direct leiden tot een verbetering van kwaliteit van leven.'

Marja van der Linde onderschrijft dat volledig. 'Als wij zouden zeggen: We gaan overal verpleeghuizen neerzetten, dan komt er niemand, maar doordat wij organisch werken, met de gemeenschappen en de mensen van de streek kleine stappen nemen, zie je een olievlekwerking en komen de mensen wel. Dan gaat het wel werken. Dat bedoelen we ook met: de zorg moet weer innerlijke waarde krijgen, zij moet de waardigheid van de mensen weerspiegelen.'

Rémy Benjamins besluit: 'We weten dat er 450.000 mensen binnen de Nederlands-Indische, Javaans-Surinaamse en Molukse doelgroep zijn die in de nabije toekomst zorg nodig kunnen hebben. Vandaar ons motto: We gaan naar de mensen toe. We hebben demografisch onderzoek laten doen naar waar de mensen van onze doelgroep wonen. Wat wij bieden is de hele range van onze expertise in ondersteuning! We kunnen alles bespreken, we kijken met iedereen wat mogelijk kan zijn. En dat is heel bewust, want doen we dat niet dan ontstaat er thuis allerlei narigheid. Van huishoudelijke ondersteuning, een goed gesprek, psychologische en maatschappelijke ondersteuning tot volledige verpleegzorg en behandeling, het staat gereed. Nusantara slaat zijn vleugels uit.' •

Dit artikel wordt u aangeboden door Stichting Nusantara

HET BESTE UIT
TWEË WERELDEN

PATRIA

Ceintuurbaan 281
1402 HM Bussum
T (035) 6926111

RUMAH MELATI

Raemdonckstraat 76
1336 AL Almere
T (036) 529 62 97

RUMAH SAYA

Klein Hattem 34
7339 HJ Ugchelen
T (055) 534 00 10

INDISCHE GASTVRIJHEID IS VANZELFSPREKEND

Zoekt u voor uzelf of voor familie een plek waar de verzorgers het leven en behoeften van ouderen echt kennen en begrijpen? Zoekt u een thuis waar het respect, de kwaliteit en het persoonlijk aspect meetellen?

U VINDT DIT IN ONZE WOONZORGEN VERPLEEGHUISCENTRA

Wij leveren professionele intramurale en extramurale zorg vanuit de Indische achtergrond en cultuur. Vanzelfsprekend op basis van persoonlijke invulling en vrijheid om eigen keuzes te maken voor uw dagindeling. Met aandacht en ruimte voor herinneringen en activiteiten aan Nederlands-Indië. En als expertisecentrum zijn onze medische kennis en verpleging helemaal afgestemd op de cultuurspecifieke eigenheid van de

Aziatisch-Indische mens. Bij Nusantara vindt u de gezelligheid en saamhorigheid van de Indische gemeenschap. Spontaniteit en gastvrijheid, 'net als thuis', waar de familiesfeer duidelijk tot uitdrukking komt.

U ruikt, proeft, voelt en hoort het voormalig Nederlands-Indië, die herinneringen van vroeger doen herleven. Dit alles vindt u terug in de activiteiten die wij organiseren, zoals muziek- & dans-, kumpulan- en makan-activiteiten.

BENT U GEÏNTERESSEERD?

Bel ons op telefoonnummer (055) 534 00 10 of stuur een e-mail info@nusantara.nl.

www.nusantara.nl